

# Un crit d'alerta per a les Joventuts

## Els nostres Reportatges

### Depuració i Catalanització de l'Ajuntament de Malgrat

M'he trobat amb molts «embolics»... ens diu el Comissari Municipal

La data del 19 de juliol serà recordada sempre per la nostra generació com una fita que marca en la història de les viles i ciutats catalanes una època de tristos experiments per a la nostra pàtria.

Vencuda, apenes iniciada, la revolta feixista a Catalunya, hem vist com a remolc de la situació es creava un confusióisme que era aprofitat pels més audaçs obrint-se pas a cops de pistola per arribar a la imposició d'unes normes estranyes a la nostra terra. Està en la memòria de tothom el sistema de «Comitès de Defensa» establert a Catalunya, utilitzant, quan era precis, els procediments de la violència per a imposar-los. I està, també, en la memòria de tothom, la tasca portada a terme per aquests famosos «Comitès» que operaven d'acord amb les lleis «sui generis» dictades per llur omnipotent voluntat.

A l'emparrar d'una revolució entesa a la seva especial manera, s'ha destruït l'economia assajant teories i cometent excessos que han vingut a pertorbar la tradicional tranquil·litat de les poblacions catalanes. Totes les nostres comarques han conegut aquest estat de coses en més o menys intensitat, i en molts llocs, l'actuació de determinats elements, ha tingut en suspens el funcionament de la vida ciutadana durant un llarg període de temps, fins que les autoritats s'han decidit a intervenir de manera decisiva.

El Govern de la Generalitat, com prenent la impossibilitat de continuar els afers públics pel camí emprat, ha dictat les disposicions necessàries per tal d'endegar els assumptes alludits, normalitzant la vida dels pobles. Una de les mesures de major eficàcia, ha estat el nomenament de Comissaris Municipals en aquells Ajuntaments que ho ha fet precis llur situació anormal.

El primer nomenament de Comissari Municipal aparegut en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya el dia 28 d'octubre, ha estat fet a favor d'Antoni Serra i Arnau, jove actiu i intel·ligent funcionari del Departament de Governació, destinant-lo a Malgrat. En aquesta població — com en tantes altres — l'actuació d'uns quants «grimpadors» s'havia apoderat de l'Ajuntament i el desori i la immoralitat política presidien tots els actes del flamant Consell, que es feia obeir les seves ordres per procediments ex-



El company Serra Arnau, Comissari Municipal de Malgrat, despatxant amb els seus col·laboradors

peditsius. En aquestes circumstàncies va prendre possessió del seu càrrec Antoni Serra i Arnau.

Han passat prop de dos mesos, i en tant curt temps, la població de Malgrat ha fet un canvi complet, retornant a la seva vida normal sota l'autoritat justa i enèrgica del Comissari Municipal. Aquestes són les dades que ens han facilitat en la simpàtica vila costera els companys Simeon, jutge Municipal, Viadé, president del Sindicat de Productes Agrícoles, Nogués, president del Sindicat de Rabassaires i Buñol, president del Centre d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Després de les manifestacions dels companys esmentats, hem volgut interrogar al Comissari Municipal, Antoni Serra i Arnau, i l'hem visitat en el seu despatx de l'Alcaldia. Ens ha rebut molt amablement i en exposar-li el motiu de la nostra visita, ens ha manifestat la simpatia que li mereix l'organització de les J. E. R. E. C. i el nostre portaveu ARÀ!!

Cedim la paraula al Comissari Municipal de Malgrat:

— Actualment, la població de Malgrat és d'uns 6.000 habitants.

— Abans del 19 de juliol, es pot dir que el 75 per cent de la població era d'Esquerra Republicana de Catalunya, i actualment, després dels desgraciats

esdeveniments soferts, la xifra ha estat augmentada.

— Aquí, el problema estava en la manca d'una autoritat que fes respectar les disposicions dictades per la Generalitat de Catalunya. La cosa no és nova. Uns «incontrolats» vinguts de fora, exercien, a la seva manera, les funcions rectoras del poble.

— Molt senzillament; fent sentir tot el pes de l'autoritat al que no respectava la llei.

— Sí; hi han hagut moments difícils, però s'han superat emprant l'energia que cal tenir quan es tracta de complir un deure.

— Ja ho poden suposar. M'he trobat amb molts «embolics». Aquí tinc una llibreta on el *Conseller de Defensa* hi té anotades les «aportacions voluntàries» que es veien obligats a fer alguns veïns. Hi ha qui va haver de pagar 25,000 pessetes. No es liquidava cap compte a ningú, i en canvi, no he trobat en caixa més que 1,800 pessetes.

— Evidentment, he trobat alguns «estrapel·los» més, i un desfàle.

— La meua tasca va començar reunint tot el poble en un local públic, on vereig explicar el meu comès a Malgrat,

exhortant a tothom en el compliment del seu deure.

— Jo estic diàriament 10 i 12 hores en el meu despatx de l'Alcaldia per a rebre al públic.

— Són moltes les denúncies que es reben i s'han de resoldre sobre la marxa. Sobretot, les collectivitzacions illegal fetes al camp per imposició, demanen solucions ràpides.

— Així mateix, m'he fet el propòsit de catalanitzar l'Ajuntament, començant per treure totes les fotografies de determinat personatge d'una organització sindical que emplenava les parets de les dependències, i en el seu lloc han estat col·locats els retrats de Francesc Macià, i Lluís Companys. Recentment ha estat llançada també una emissió de paper moneda — degudament garantida pel Banc Hispano Colonial — amb el mapa de Catalunya i la figura dels dos Presidents.

— Naturalment, tota la documentació és redacta en català.

— He trobat bons col·laboradors en el poble, amb l'ajut dels quals, he sanejat la hisenda municipal, fins a l'extrem que avui hi ha en caixa més de 60,000 pessetes. S'ha augmentat el salari als empleats en un 30 per cent i s'estan pagant les factures dels petits industrials que havia pendants.

— He atès de manera preferent la qüestió de Beneficència.

— Actualment, a Malgrat, hi ha 470 refugiats dels països envaïts pels feixistes, que mengen i s'allotgen en locals habilitats expressament.

Com a colofó, hem anat a parlar amb alguns d'aquests refugiats, i tots ells han expressat la seva satisfacció per les atencions que reben i el bon tracte de què són objecte. Ens han dit que fem constar el seu agruament a l'hospitalitat catalana, i de manera especial al poble de Malgrat i al seu Comissari Municipal.

Aquesta és l'obra patriòtica realitzada per Antoni Serra i Arnau, al que felicitem des d'aquí, tot i desitjant que li suttin imitadors en altres Ajuntaments. M.

## 1837-1937

### El Centenari de la nostra Universitat

Per J. ARENY

Vivint un ambient de guerra, sotmesa amb tot l'entusiasme a les exigències d'aquesta guerra, Catalunya ha conmemorat íntimament el centenari de la restauració de la seva Universitat. Amb el seu pacifisme cent per cent, mentre els seus fills defensen un règim de pau a les trinxeres, el nostre poble ha senyolat amb un acte senzill, sense espectacularitats, la fi d'un període cultural que pràcticament acabava el 19 de juliol de l'any passat, i d'altra banda ha assenyalat també en aquesta festa de la nostra cultura les seves esperances en l'estabilització d'un règim de llibertat nacional i humana.

Aquests cent primers anys d'Universitat, la qual fou en un principi conseqüència de la prègonaa revolució intel·lectual de Catalunya i més tard col·laboradora i instrument d'aquesta revolució, segueixen paral·lelament la renaixença sentimental. Però, si en l'ordre poètic, en el seu fons les «trobades» d'Aribau han estat discutides i en general només acceptades d'una manera condicional per a fixar una data, en l'ordre cerebral la restauració l'any 1837 (quatre anys després de les «trobades» d'Aribau) de la Universitat de Barcelona té per si sola la valor de la primera conquesta d'aquell desvetllament.

Avui, al cap de cent anys, el primer període ha quedat tancat. La revisió de valors a la biblioteca i a l'aire i a la vegada els corrents sentimentals del carer, van introduir a poc a poc a les parets mortes de la nova Universitat «provinciana» el Rítmic que animava vigorosament la Renaixença. El pas per la càtedra dels Rubió, Cortada, Coll i Velhí, Letamendi, Milà i Fontanals, i el pas per les aules d'unes generacions d'estudiants que primerament no duien més programa que fer gatzara i que més tard es disciplinaven a l'apostolat del Catalanisme (incipient encara com a força organitzada) portaren allí dins els aires de renovació. Fou recolzant el moviment intel·lectual iniciat de cara a Catalunya amb figures com Valentí Almirall i Prat de la Riba i que anys més tard dins de la Universitat, i com a branca del canvi polític general, es concretava (en la consciència i en les aspiracions de les joventuts universitàries com a solució encertadíssima, però no definitiva) en un règim de Patronat amb intervenció de l'Estat Central i de la Generalitat.

La fi de la primera etapa ha coincidit amb l'obertura d'un parèntesi de lluita per a defensar uns principis amenaçats des del juliol del 1936 (i d'una manera no declarada des de molt abans) per una reacció feudal en el fons i, per tant, bàrbara en els procediments.

Per a iniciar plenament la nova etapa la nostra Universitat espera els joves que al front defensen la cultura contra els seus enemics de sempre. Quan tornin, vencedors, serà el moment de resoldre amb tota la seva extensió els

(Continua a la pàg. 3)

sacrifici i ansteritat a la reraguarda. La joventut som la nova generació, els forjadors de la llibertat: Ai! si per culpa nostra, si per avantposar el nostre egoisme perdéssim, davant de tot el món que ens esguarda haguéssim d'abaixar la testa. No; hem de fer-nos dignes de la confiança que la joventut oprinida d'altres països tenen en nosaltres, i, com a catalans que sempre han completat amb llur deure, aquesta vegada també hem de complir amb el nostre deure, per una Catalunya lliure i per l'alliberació de tot el món. Les terres d'Aragó, de Castella i Andalusia estan xopes de la sang de milers de joves caiguts. Hem de venjar aquesta sang vessada, aixecant-nos dempeus tota la joventut amb un sol esforç, una sola voluntat, la de guanyar la guerra i aixafar el feixisme. Binaced, 9-XI-1937.

## Noies catalanes a l'Aragó

— Qué feu per Barcelona?...  
— Ja heu deixat de barallar-vos?...

Bandera barrada amb l'escut de Catalunya brodat en or, bandera flamejant, com onejaves orgullosa en ésser lliurada al Comandant de l'Estat Major davant dels 2.500 soldats que integren la 13 Brigada Internacional, que format amb baioneta rutilant et rendiren honors.

Íntil descriure l'emoció intensíssima d'aquells moments — àdhuc per als no catalans, ja que hi havia algunes velletes aragoneses que ploraven — quan un soldat, genoll a terra et besava, jurant cobrir-te de glòria i defensarte ben alta.

Seguí després la desfílada en formació de combat davant la tribuna on en lloc d'honor havia estat col·locada la nostra senyera que les noies de Catalunya ofrenaven a la Brigada Internacional.

Mai com aleshores he sentit la satisfacció d'haver atat en terres aragoneses, aquella Santa Espina i aquells Segadors escoltats fervorosament pels catalans i portar la veu de Catalunya a

la gent del poble, la qual palesava prou bé el sentiment de germanor que els aragonesos senten per nosaltres.

Vull també fer ressaltar un fet que dintre de les moltes anècdotes visudes els tres dies que vàrem romandre allí, n'és una de les que té més importància.

Un grup de xicots catalans antitànquistes que es trobaven a les avançades, en saber que havien arribat noies catalanes, varen venir afanyosos de poder conversar amb nosaltres uns moments. Era un seguit de preguntes: Qué feu per Barcelona? Quina moral hi ha de guerra? Ja treballau força? Ja heu deixat de barallar-vos? I quina alegria en donar-los premsa catalana que ens havíem emportat i llibres catalans que també teníem. N'hi havien que volien abraçar-nos, i un d'ells, amb ven emocionada, va dir-me:

— Oh, noies de Catalunya, no podreu comprendre mai el que heu fet de venir ací; la vostra presència, les vostres paraules d'encoratjament, són per tots

nosaltres com un raig de sol que ha vingut a il·luminar les tenebres de la guerra.

No eren sols ells que varen dir-nos això; paraules semblants varen dir-nos en altres poblets on érem cridades en conèixer la nostra presència, i en un d'ells, que hi havia un contingent de combatents que marxaven a la línia de foc, ningú no podrà imaginar-se el que és tenir davant dels ulls un miler de soldats amb les motxilles a l'esquena i donant visques a Catalunya i a les noies catalanes.

Vull, també, transcriure unes paraules que va dir-me el Cap de l'Estat Major en acomiadar-nos d'ells per a retornar a Barcelona.

— Vosaltres, la joventut femenina, teniu una tasca molt gran a realitzar: el fer que la reraguarda sigui forta, disciplinada i unida, deixant de banda les divergències, les discussions i les petites diferències; heu d'unir-vos colze a colze. Sense això no és possible la victòria, puix que encara que nosaltres

lluitem al front de combat, no servirà per a res si vosaltres no ens ajudeu, i, si no ho feu, sereu els responsables de la sang vessada.

Vàreig prometre fer-ho i, a través d'aquestes ratlles faig una crida a totes vosaltres, noies catalanes, jo que he pogut constatar la germanor, la perfecta unitat de tots, castellans, catalans i internacionals, perquè preneu exemple d'ells i us uniu totes, no escatimeu esforços, ni hores treballant; feu com fan els nostres combatents. Tenim el deure sagrat i la immensa responsabilitat com a joves que som si estimem Catalunya i si volem per la nostra terra un demà lliure i el benestar per tots, de posar tota la nostra joventut al servei de la causa antifeixista, de guanyar la guerra, per la prompte victòria, tenint present que si no imposen el nostre sacrifici i una voluntat fèrria, no guanyarem.

Ells, els nostres combatents, ho esperen de nosaltres. Així varen dir-m'ho i jo, fent-me ressò del seu prec, us crido a totes, noies catalanes, perquè us adoneu de què la guerra és dura i llarga, i com a dones tenim una gran tasca a fer. No ho oblidem. En abraçar un combatent, vàreig dir-li:

— El Front de combat i la reraguarda, la joventut del front i la de la reraguarda unides, és a dir, compenetració absoluta, ajut al front, i disciplina,